

nr. 513 M 49

Aan:
Het College van
Gedeputeerde Staten
der provincie Groningen.

wijziging van de
bemaling van het
waterschap Glimmen

2 mei 1967

Ten antwoord op uw kantbeschikking d.d. 16 december 1966 nr. 11294, 1e afdeling, berichten wij u het volgende.

Onze commissie heeft in haar vergadering van 14 april j.l. kennis genomen van het voornemen van het bestuur van het waterschap Glimmen een nieuw electrisch gemaal aan te schaffen, alsmede van de inhoud van het rapport van de directeur-hoofdingenieur van de Provinciale Waterstaat d.d. 24 november 1966, nr. 4871, met betrekking tot het onderhavige plan. Op ons verzoek heeft het waterschap een drietal tekeningen van het plan ter beschikking gesteld, welke hierbij gaan.

In de eerste plaats willen wij opmerken, dat op het waterschap de verplichting rust de onderhavige molen in een zodanige toestand te behouden, dat windkrachtbenutting mogelijk blijft, daar deze molen is aangewezen als een reserve-bemalingswerktuig voor oorlogsomstandigheden, zulks in het kader van de Wet Bescherming Waterstaatswerken in Oorlogstijd (wet B.W.O.). In 1956 vond nog een restauratie met toepassing van deze wet plaats. Momenteel geeft de toestand van de molen aanleiding tot een nieuwe restauratie. Het plan van het waterschap is - zoals uit de tekeningen blijkt - zodanig opgesteld, dat een volautomatische electrische installatie in de molen wordt opgesteld. Deze installatie bedient een tweetal schroefpompen, waarvan de kokers door de molen worden gevoerd. Het bestaande motorhuisje wordt dan overbodig en zou worden gesloopt. Ook wil het waterschap het bij de molen staande muldershuisje slopen (zie de bijgaande foto). Er zouden namelijk hoge kosten nodig zijn om het huisje, dat onbewoond zal worden, weer in een goede toestand te brengen. De inrichting van het plan maakt benutting van de windkracht onmogelijk. Zelfs zullen bij het doorvoeren van het voorgelegde plan enige slopingswerkzaamheden aan de molen niet kunnen uitblijven. Niettemin deelde de voorzitter van het waterschap, de tuinarchitect F.G. Vroom, ons mede, dat de bovenbouw van de molen zoveel mogelijk als monument in stand zou worden gehouden, met steun van de normale subsidies voor molenrestauraties.

-Ten-

Ten aanzien van dit plan merken wij het volgende op.

Het voorgestelde plan is minder gunstig voor het behoud van de molen en verontachtzaamt de B.W.O.-opdracht. Onze commissie geeft daarom sterk de voorkeur aan een andere opzet, waarvan geslaagde voorbeelden zijn aan te wijzen. Deze opzet houdt het handhaven van de vijzel als wateropvoerwerktuig in. Ook op deze manier (door vergroten en vernieuwen van de vijzel en de vijzelbak) is het opvoeren van de capaciteit van de bemaling goed mogelijk. Hierbij dient tevens de mogelijkheid om de windkracht te benutten in stand te worden gehouden. Onder deze omstandigheden blijft voor het waterschap een situatie in stand, welke een zeer hoge subsidiëring oplevert van de kosten, verbonden aan het verbeteren van de vijzel en de vijzelbak en aan het instandhouden van de molen als instrument voor de windkrachtbenutting (75 % B.W.O., vermoedelijk 10 % gemeente en 10 % provincie). Ons lid A.J. de Koning, technisch adviseur van de vereniging „De Hollandsche Molen“, verklaarde zich in onze vergadering bereid het waterschap behulpzaam te zijn bij het nader uitwerken van het laatstbedoelde plan.

Betreffende de hoge kabelkosten, waaromtrent de directeur-hoofdingenieur rapporteert, merken wij nader op, dat niet kan worden ontkend, dat een elektrische installatie, vooral wat betreft de automatisering, uit technisch oogpunt de voorkeur verdient.

Wij geven uw College in overweging het waterschap, voorzover nodig onder mededeling van het bovenstaande, te berichten:

dat u er de voorkeur aan geeft de onderhavige molen in het kader van de wet B.W.O. als een reserve-bemalingswerktuig te handhaven;

dat dit mogelijk blijft door het voorgelegde plan, dat gericht is op de toepassing van schroefpompen, te wijzigen in een plan, waarbij een vijzel wordt toegepast, die tevens kan worden aangedreven door de windkracht;

dat u een aldus gewijzigd plan, hetwelk ook moet voorzien in de noodzakelijk geworden verbetering van de bestaande toestand van de molen, tegemoet ziet; op welk plan voor de daarvoor in aanmerking komende gedeelten een B.W.O.-opdracht kan worden verstrekt.-

N amens de Provinciale
Groninger Molencommissie:

(voorzitter)

(secretaris)

74
PROVINCIAAL BESTUUR VAN GRONINGEN

9078/81, 1e afdeling

Aan het bestuur van het waterschap
Glimmen,
p/a de heer F.G. Vroom,
Rijkstraatweg 75,
Glimmen.

brief van 4 juni 1966

wijziging bemalingsinrichting

arch. Prov.
Molencommissie
nr. 523 M 49

Groningen, 23 mei 1967

verzonden: 26 mei 1967

In antwoord op uw terzijde aangehaalde brief delen wij u mede, dat er bij ons in beginsel geen bezwaar tegen bestaat, dat de bemalingsinrichting van uw waterschap wordt vernieuwd en dat de capaciteit hiervan wordt vergroot.

Aangezien de bestaande installatie evenwel in 1957 is hersteld met toepassing van de Wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd, achten wij het noodzakelijk, dat de nieuwe installatie ook door windkracht zal kunnen worden aangedreven, opdat de bemalingsinrichting van uw waterschap ook in de toekomst als reservebemalingswerktuig in het kader van genoemde wet kan worden gehandhaafd.

Een daartoe strekkende plan, waaromtrent u wellicht het advies zou kunnen inwinnen van de Provinciale Groninger Molencommissie en waarin ook zal moeten voorzien in de noodzakelijk geworden verbetering van de bestaande toestand van de molen, zien wij dan ook gaarne alsnog van u tegemoet.

Voor zoveel nodig merken wij hierbij nog op, dat de in verband met de instandhouding als reservebemalingsinrichting te maken kosten voor subsidie ingevolge de Wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd in aanmerking kunnen komen.

De gedeputeerde staten der
provincie Groningen:

get. C.L.W. Fock , voorzitter

get. Hangelbroek , griffier

Afschrift

Fa. Th. Bremer & Zonen

molenbouw

Adorp

- - - - -

Adorp, 12 september 1967.

Restauratie van de molen van
het Waterschap Glimmen

1. 1 stel gelaste conische wielen met azijn houten tanden, 1 tandwiel passend op schroefas 120 rond en 1 passend op koningspil, koningspil inkorten, nieuwe taatspot met slede om koningspil uit het werk te zetten. Met montage	f 6.800.--
2. Twee zolders voorzien van nieuwe planken dik 32 mm	" 988.--
3. Nieuwe kammen in bovenrad en bonkelaar	" 1.630.--
4. Herstel zelfzwichting (stelpost)	" 1.700.-- 2.000.--
5. Herstel kleedhout (, ,)	" 1.700.--
6. Schilderwerk	" 3.500.--
7. Lier met rondgaande ketting zonder betonring, inclusief haken en ankers	" 1.380.--
8. Onvoorzien	" 2.500.--
	<hr/>
	f 20.498.--
5 % O.B.	" 1.024,90
	<hr/>
Totaal	f 21.522,90
	<hr/> <hr/>